

Niet het land waar je meteen aan denkt voor een Greenkeeper en Fieldmanager of the Year-trip: Oekraïne. Oekraïne heeft ondanks de meer dan 45 miljoen inwoners slechts zes golfbanen en is op het gebied van voetbal niet meer de grootmacht die het ooit is geweest. Reden te meer om kennis te maken.

Auteur: Hein van Iersel

Over golfbanen met tien leden en elf greenkeepers

Greenkeeper en Fieldmanager of the Year Van der Woude en Beltman op avontuur in Oekraïne

Het is een goede gewoonte dat de 'heersende' Greenkeeper en Fieldmanager of the Year door sponsors ICL en Toro op studiereis worden gestuurd. Dit jaar viel de keus op Oekraïne. Onze gastheer ter plekke was Engo, toevallig importeur van beide merken in dit gigantische land, vijftien keer zo groot als Nederland.

Vraag een Nederland over Oekraïne, en bij de gemiddelde landgenoot – inclusief ondergetekende – zal een eerbiedige stilte vallen. Misschien herinneren mensen zich het grootste nucleaire ongeluk in de wereldgeschiedenis, Tsjernobyl, in 1986, heel misschien de Maidan-revolutie uit 2013 of de nog steeds voortdurende burgeroorlog die heeft geleid tot de ramp met de MH17. Die dramatische gebeurtenissen zijn in Oekraïne misschien niet direct merkbaar, maar blijken na wat vragen net onder de oppervlakte nog steeds een open zenuw te vormen. Op het Maidanplein, waarbij ons hotel is gevestigd, herinneren levensgrote portretten aan de slachtoffers van de Maidan-revolutie van 2013 en gids (Engo adviseur) Michael Zasukha vertelt hoe vrienden van hem vechten aan het front in Oost-Oekraïne, amper 800 kilometer van de hoofdstad. Aan dit front wordt bijna dagelijks strijd geleverd tussen door buurman Rusland

gesteunde rebellen en het Oekraïense regeringsleger. Zelfs op het gebied van golf heeft deze burgeroorlog zijn tol geëist. De mooiste golfbaan van het land zou te vinden zijn in het Donetsk-bekken, maar is op dit moment totaal vernield door bombardementen.

Hoofdrospelers

De echte hoofdrolspelers van dit verhaal zijn natuurlijk Greenkeeper of the Year André van der Woude, van de kleine negenholesgolfbaan De Veluwsche Golfclub, en Erwin Beltman, Fieldmanager of the Year, werkzaam bij Feijenoord. Ze werden begeleid door de pro-

duct- en salesmanager Benelux van ICL, Twan van Wijk, en ondergetekende. Het doel van de trip, die nu voor de derde keer heeft plaatsgevonden, is altijd hetzelfde: een combinatie van *business and pleasure*. Iets opsteken van hoe collega-grasdioten in andere landen het doen en de twee graskoningen nader kennis met elkaar laten maken.

Het programma van de driedaagse trip was zoals gebruikelijk weer volgepropt. De afstanden in Oekraïne zijn stevig. Hoewel gids Mikhael bij iedere afstand stug volhoudt dat het ofwel twintig minuten of twintig kilometer ver is, iets

Verblijven van de greenkeepers

Laagjes spekkoek op Golf Stream

wat onder ons al snel de running gag van de trip wordt. Verdeeld over sport en golf is de balans mooi verdeeld. We gaan naar twee voetbalclubs: het olympisch stadion, dat als hoofdgebruiker Dynamo Kiev heeft, maar ook gebruikt wordt door het nationale elftal van Oekraïne, en de trainingsfaciliteiten van Shakhtar Donetsk, die even buiten Kiev in de bossen zijn gevestigd. De spelers van Shakhtar Donetsk wonen en trainen in Kiev, maar spelen hun thuiswedstrijden 500 kilometer verder in *hometown* Donetsk. Een beleefde vraag daarnaar wordt wat ontwijkend beantwoord, maar ook dit heeft waarschijnlijk te maken met de burgeroorlog. Verder behelst het bezoek op het gebied van golf: de 36-holesbaan Golf Stream en het veel kleinere Kozyn Golf.

Dynamo

Vaste prik bij een trip van de Greenkeeper en Fieldmanager of the Year zijn de vele open armen waarmee je wordt ontvangen. Dat begint al bij onze gids en Engo-vertegenwoordiger Mikhael, die een halve week tijd heeft geïnvesteerd om ons rond te rijden, inclusief vervoer van en naar de luchthaven van Kiev. Op alle banen en clubs die we bezoeken, komt de hoofdgreenkeeper of *head groundsman* ons persoonlijk welkom heten. Zelfs als dat begroeten met handen en voeten gaat, want een zelfs maar gebrekkige beheersing van het Engels ontbreekt bij de meeste Oekraïners. Maxim is de *head groundsman* van Dynamo Kiev en laat ons vol trots zijn hoofdveld zien. Die trots is volgens zijn Feijenoord-collega Beltman terecht, hoewel de omstandigheden en budgetten bij dit stadion, dat 73.000 personen kan herbergen, niet vergelijkbaar zijn met een top-BVO-club in Nederland. Ook klimatologisch gezien is fieldmanagement in Oekraïne een totaal ander verhaal dan in Nederland. Oekraïne heeft een landklimaat, dus *head groundsman* Maxim ziet zijn veld gemiddeld anderhalve maand per jaar begraven onder een dik pakket sneeuw. De sterfte door die sneeuw valt volgens mee, volgens hem. Een kri-

Erwin Beltman, Feyenoord

stiek punt is wel de enorme ziektedruk wanneer de mat onder de sneeuw vandaan komt. Maxim versnelt dat proces van opdoeien door op het moment dat de dooi inzet de veldverwarming volle bak aan te zetten; dat betekent ongeveer 8 tot 10 graden. Juist de combinatie van de relatief warme condities onder het sneeuwdek en de isolatie van het dak zorgt voor ideale omstandigheden voor bijvoorbeeld *Fusarium*. Daarom wordt meteen nadat de sneeuw verdwenen is preventief een fungicide toegepast. Zo te zien heeft dat dit jaar goed uitgepakt; afgezien van wat waterafstotende plekken vertoont het veld geen ziekteplekken. Wat wel opvalt, is de enorm diepe donkergroene kleur van de baan. Ondergetekende denkt het alleen maar, maar greenkeeper André van der Woude zegt het boven in het stadion grappend hardop: 'Het lijkt wel een kunstgrasveld.' Natuurlijk is het geen kunstgrasveld, maar een 100 procent natuurlijk veld. De volgende logische gedachte is dat het veld extreem zwaar bemest wordt. Dat blijkt met 200 kg pure stikstof per jaar mee te vallen. Om het straatgras te pesten en de bloei van deze probleemplant te voorkomen, wordt wel Primo Maxx gebruikt. Dat resulteert in een compacte en keiharde grasplant met een bijna bronsgroene kleur. Daarnaast heeft Maxim richting dry patch wat uitdagingen en was het goed dat Twan van Wijk van ICL kon aangeven H2Pro TriSmart (wat hij overigens al gebruikt) op de juiste dosering, bij late start 25 liter per Ha en vervolgaplicaties aan 10 liter per Ha toe te passen voor het beste resultaat.

Golf Stream

Oekraïne is net als Rusland een land van oligarchen. Een heel kleine topklaag heeft onbeschoft veel geld en kan dit gebruiken voor exorbitante hobby's, zoals de bouw van een golfbaan. De eerste golfbaan die wij bezoeken, is van zo'n oligarch, die zijn centjes heeft verdiend in de wapenhandel en ongeveer tien jaar geleden Stream Golf gebouwd heeft op een terrein van

Twan van Wijk, ICL

ACHTERGROND

430 hectare. De eigenlijke 36-holesgolfbaan beslaat daarvan 'slechts' 180 hectare. Golf Stream is op alle fronten een baan zoals wij die niet kennen. Hoofdgreenkeeper Oksana Gluza leidt ons anderhalf uur rond op 'haar' baan, die zij onderhoudt met een team van elf greenkeepers. Van dit elftal wordt verwacht dat zij keihard werken voor een salaris dat voor Nederlandse begrippen rondweg belachelijk is: zes- tot achthonderd euro per maand, en dat onder condities die voor Nederlandse begrippen die zo mogelijk nog ridiculer zijn. Bij de greenkeepershuur staan een paar stalen bouwketen, waarin een aantal greenkeepers verblijven.

Het machinepark is met name rood: stokoude, maar op het oog steeds goed werkende machines. Onze oligarch heeft geld genoeg om een baan in de lucht te houden, maar is ook zuinig genoeg om niet iedere paar jaar een nieuw pakket machines aan te schaffen. Het enige positieve aan deze machines is dat ze – voor zover wij dat kunnen beoordelen – heel goed onderhouden worden op het gebied van slijpen en dergelijke. In een aparte container is een complete slijpuitrusting te vinden. Zowel kooien als ondermesses worden op de eigen baan onderhouden, de fairwaykooien iedere week en de kooien voor de greens iedere drie weken. Geld uitgeven om de totaal versleten stoelen op eigenlijk alle machines te vervangen, is niet aan de orde.

Ook de vrouwelijke hoofdgreenkeeper Oksana Gluza ontvangt ons met open armen. En al snel is duidelijk hoe lastig het is om een baan van deze omvang te onderhouden in een land als Oekraïne. Er zijn geen collega's met wie je kunt sparren. Zelfs een industrie die je van advies kan dienen, ontbreekt grotendeels. Ook geld om internationale beurzen te bezoeken en taalbeheersing om via e-mail met collega's in het buitenland te communiceren, ontbreken. Golf Stream bestaat uit een 'normale' 18-holesbaan en een 18-holes-*championship course*. De

André van der Woude, De Veluwe Golfclub

meeste aandacht gaat uit naar de *championship course*, hoewel ook de normale baan in uitzonderingsgevallen met de Toro triplex wordt gemaaid. Oksana Gluza is vooral benieuwd wat wij van haar greens vinden. Visueel ziet het er meer dan top uit: een dikke, dichte mat op beide banen. Door tijdsgebrek komt Oksana Gluza er niet aan toe verticaal te maaien of de groomer in te schakelen. Volgens Van der Woude scheelt dat minimaal een of twee punten snelheid op de stimp en zorgt dat er ook voor dat het witstruis beter kan opdrogen en daarmee gevoelig is voor ziekte-uitbraken. Een tweede belangrijk punt is de gelaagdheid van de toplaag. Vooral de toplaag van de gewone baan lijkt wel een spekoek. Het antwoord hierop is intensief bezanden en beluchten, het laatste bij voorkeur met holle pennen, zodat je de grasmat openzet, lucht en daarmee bodemleven inbrengt en de omzetting op gang brengt die het teveel aan organisch materiaal afbreekt. Evengoed leiden de greens van zowel de normale als de *championship course* bij onze greenkeeper of the Year verschillende keren tot de verzuchting: 'Wauw, wat een mooie greens. Visueel kun je hiermee Greenkeeper of the Year worden. Veel Nederlandse banen kunnen hier een voorbeeld aan nemen.'

Water

Oksana Gluza wil niet alleen onze visie op haar greens; ook op andere gebieden is ze benieuwd naar onze mening. Ze heeft sinds enkele jaren problemen met het leidingnetwerk van haar beregening. Deze beregening is in 2006 aan-

gelegd en bestaat uit een hoofdleidingnetwerk met een grotere diameter; dat is 20 centimeter en meer. Sinds enkele jaren heeft ze steeds meer last van lekkage. Wij discussiëren wat over dit probleem en als Oksana Gluza ons een aantal gelaste en weer uitgezaagde probleemkoppelingen laat zien die op de las compleet uitgebroken zijn, is de conclusie heel simpel dat het laswerk niet goed is gedaan. Oksana Gluza is met die conclusie niet echt geholpen. Er blijkt een conflict te sluimeren tussen de aannemer in kwestie en de golfbaaneigenaar en de hoofdgreenkeeper lijkt weinig opties te hebben om een en ander op te lossen.

Training

De tweede voetbalfaciliteit is het trainingscomplex van Shakhtar Donetsk in de bossen bij Kiev. Ons bezoek is al maanden geleden aangekondigd, maar vanwege een nieuwe trainer bij Shakhtar wordt alleen Fieldmanager of the Year Erwin Beltman toegelaten op de baan. Beltman komt na een klein uurtje terug, niet zwaar onder de indruk. De conditie van de velden is volgens Beltman goed, hoewel, het ene veld net met de Imants Fieldtopmaker is behandeld. De overige faciliteiten zijn volgens Beltman zwaar verouderd. Hij snapt niet dat een toch kapitaalkrachtige club hiermee akkoord gaat.

Buffelen

De temperatuur is al die hele dag ruim boven de dertig graden en ook al hoeven we zelf niet te werken, zulk weer put je uit. De Oekraïense

greenkeepers lijken daar minder last van te hebben dan de koele kaaskoppen uit Nederland. Dat is tenminste het eerste wat ons opvalt als we het terrein van de tweede golfbaan op rijden. Een team van zeven man is, hevig zwetend en in de volle zon bij meer dan 30 graden, een green aan het bezanden en beluchten. Eerst wordt voorgedroogd zand met de bats zo mooi mogelijk verspreid over de toplaag; daarna worden de greens belucht met een John Deere-walkbehind-beluchter, voorzien van *solid tines*. Tegelijk wordt met een rubber vloortrekker zand in de tien millimeter dikke gaten geveegd en getrokken. Het resultaat is dat er met veel hard werken en nog meer zweet drie tot vier greens per dag worden aangepakt. Voor Nederland is dit geen te kopiëren methode; het kost eenvoudig te veel arbeid. Van der Woude gelooft daarnaast niet in voorgedroogd zand. 'Te duur', is zijn mening. Alle bodemleven is totaal doodgemaakt, en voor de rest geldt natuurlijk dat het drogen van de dressgrond een kwestie van minuten is wanneer je onder goede omstandigheden belucht.

Ecologie

Kozyn wordt gepresenteerd als een soort ecologische baan. Dat wil zeggen dat de greens zijn gesitueerd in een moeras, waarvan het water-niveau misschien maar 50 centimeter onder de hoogte van de greens ligt. De greens zijn – daar zijn we het unaniem over eens – zo mogelijk nog mooier dan de greens van Golf Stream. Alleen de fairways blijven daar behoorlijk bij achter. Er staat bijna meer klaver, weegbree en overig onkruid dan gras. De niet al te spraakzame hoofdgreenkeeper Mikhailo Babelsky ziet daar het probleem overigens niet van in. Volgens hem hebben golfers daar geen moeite mee. Hoe dan ook, de gebrekkige kwaliteit van de fairways wordt meer dan goedgemaakt door de excellente greens. Ook daar zijn overigens wel opmerkingen over te maken. Het witstruis dat op Kozyn is toegepast, gedraagt zich onder de bijna tropische omstandigheden van de zomers in de Oekraïne uitermate agressief en veroorzaakt bovenmatig veel vilt. Van der Woude: 'Goed dat ze zo intensief bezanden, maar volgens mij is het nog te weinig.'

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/30157/over-golfbanen-met-tien-leden-en-elf-greenkeepers